

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 24/05-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Otta Dovjaka, bytom L., zastúpeného advokátom Mgr. R. V., Š., ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Nto 7/04 z 2. júna 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Otta Dovjaka o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2004 doručená sťažnosť Otta Dovjaka (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Nto 7/04 z 2. júna 2004.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že 28. januára 2004 vzniesol vo veci vedenej na Okresnom súde Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 T 228/03 námietku zaujatosti sudcov okresného súdu a návrh na prikázanie veci inému súdu. O tomto podaní rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Nto 7/04 z 2. júna 2004 tak, že vec vedenú na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 228/03 okresnému súdu neodňal.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza: „*Sudcovia Okresného súdu v Kežmarku sa k námietke zaujatosti vyjadrili tak, že sa necítia byť vo veci zaujatí z dôvodov uvedených v námietke obžalovaného, ale že sa cítia byť zaujatí jednak vo vzťahu k obžalovanému, ako i vo vzťahu k jeho obhajcovi, z dôvodov neprimeraného až urážlivého charakteru podanej námietky zaujatosti a niektorí výslovne vyslovili, že sa ich dôvod námietky osobne dotkol a vo veci sa cítia byť zaujatí, pričom navrhli vec prikázať inému súdu.*

... Keďže viacerí sudcovia Okresného súdu v Kežmarku vyjadrili svoju osobnú zaujatosť vo veci z dôvodu ich pomeru k účastníkom konania a k jeho obhajcovi, v súlade s ust. § 30 ods. 2 Tr. por. sú vylúčení z prejednávania predmetnej veci.

Krajský súd v Prešove však nerozhodol o ich vylúčení vo veci, avšak z obsahu uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 02. 06. 2004, sp. zn. 1 Nto 7/04 vyplýva, že Krajský súd v Prešove sa zoberal jednak námietkou zaujatosti obžalovaného zo dňa 28. 01. 2004 a jednak oznámením zaujatosti vo veci zo strany sudcov Okresného súdu v Kežmarku a túto otázku v inom rozhodnutí riešiť nebude.

... Sťažovateľ má za to, že uznesením Krajského súdu v Prešove, zo dňa 02. 06. 2004, sp. zn. 1 Nto 7/04 bolo porušené jeho právo na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom súde, pretože hoci viacerí sudcovia Okresného súdu v Kežmarku vyslovili zaujatosť vo vzťahu k sťažovateľovi ako obžalovanému a k jeho obhajcovi v trestnej veci vedenej na Okresnom súde v Kežmarku pod sp. zn. 1 T 228/03, o tejto námietke Krajský súd v Prešove nerozhodol a taktiež nerozhodol o námietke zaujatosti obžalovaného zo dňa 28. 01. 2004, hoci sa v dôvodoch uznesenia Krajského súdu v Prešove, zo dňa 02. 06. 2004, sp. zn. 1 Nto 7/04 zaoberá dôvodnosťou oboch námietok.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prerokovaní vydal tento nález:

„1. Základné právo Otta Dovjaka na prerokovanie veci na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 02. 06. 2004, sp. zn. I Nto 7/04.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 02. 06. 2004, sp. zn. I Nto 7/04.

3. Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť Ottovi Dovjakovi trovy konania vo výške 9.338,- Sk (slovom deväťtisícítristotridsaťosem slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet advokáta Mgr. R. V., č. 10006-223633040/4900.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie.

Podľa názoru sťažovateľa rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o (...) oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

K dôležitým prvkom právnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí právo na rozhodnutie veci nestranným sudcom, ktoré je implikované v záruke nestrannosti súdu.

1. Základným ústavným predpokladom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na vznik právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnostiach je to, aby o ochrane tvrdeného porušenia základného práva alebo slobody nerozhodoval iný súd, pričom iným súdom podľa tohto článku ústavy sa rozumie súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Ak existuje taký súd, ústavný súd zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, pretože tomu bráni ústavný princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy.

Podľa § 30 ods. 1 Trestného poriadku je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca, (...) u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, (...).

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku ak z dôvodov uvedených v § 30 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte; o vylúčení sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodne iný senát tohto súdu.

Podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku v ostatných prípadoch o vylúčení z dôvodov uvedených v § 30 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody dotýkajú, a to aj bez návrhu.

O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva že, *„na základe vzneseného návrhu na odňatie veci a prikázanie inému súdu preskúmal krajský súd, ktorému bola trestná vec predložená, spolu s vyjadrením všetkých sudcov Okresného súdu Kežmarok, spisový materiál a dospel k záveru, že návrh obvineného na odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu nie je dôvodný“*. Z uvedeného, ako aj ďalšieho obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že sudcovia neoznámili svoju zaujatosť podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku vo väzbe na dôvody podľa § 30 Trestného poriadku, ale urobili vyjadrenie v rámci posudzovania návrhu na postup podľa § 25 Trestného poriadku z dôvodu vznesenej námietky ich zaujatosti.

K sťažnosti sťažovateľa podal vyjadrenie krajský súd, z ktorého vyplýva, že *„pokiaľ obžalovaný namietal zaujatosť zákonného sudcu, je potrebné, aby tento v súlade s ust. § 30 ods. 3 Tr. por. rozhodol uznesením o tom, či je vylúčený alebo nie a až v prípade sťažnosti proti takémuto rozhodnutiu by mohol krajský súd konať v zmysle § 31 ods. 5 Tr. por.“*

Sťažovateľ k predloženému vyjadreniu krajského súdu podal stanovisko ústavnému súdu, z ktorého vyplýva, že *„Krajský súd v Prešove mal rozhodnúť o návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu uznesením, čo aj urobil. Následne však došlo k oznámeniu zaujatosti sudcami Okresného súdu v Kežmarku v súlade s ust. § 31 ods. 1 Tr. por., a o tom Krajský súd v Prešove nerozhodol uznesením podľa ust. § 31 ods. 1 a ust. § 119 Tr. por.“*

Na základe uvedeného je zrejmé, že o sťažovateľom vznesenej námietke zaujatosti sudcov okresného súdu z 28. januára 2004 rozhodnuté v zmysle Trestného poriadku nebolo.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svoju sťažnosť podal predčasne, pretože o vznesenej námietke dosiaľ nebolo rozhodnuté podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku všeobecným súdom, ktorý je oprávnený rozhodnúť o ochrane

tvrdeného porušenia základného práva sťažovateľa (čl. 142 ods. 1 ústavy), a preto v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je daná právomoc ústavného súdu konať o tejto časti sťažnosti sťažovateľa. Z toho dôvodu bola sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá.

2. V tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nto 7/04 ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Sťažovateľ vo svojom podaní ústavnému súde namietal, že „uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 02. 06. 2004, sp. zn. 1 Nto7/04 bolo porušené jeho právo na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom súde, pretože hoci viacerí sudcovia Okresného súdu v Kežmarku vyslovili zaujatosť vo vzťahu k sťažovateľovi ako obžalovanému a k jeho obhajcovi v trestnej veci vedenej na Okresnom súde v Kežmarku pod sp. zn. 1 T 228/03, o tejto námietke Krajský súd v Prešove nerozhodol a taktiež nerozhodol o námietke zaujatosti obžalovaného zo dňa 28. 01. 2004, hoci sa v dôvodoch uznesenia Krajského súdu v Prešove, zo dňa 02. 06. 2004, sp. zn. 1 Nto 7/04 zaoberá dôvodnosťou oboch námietok“.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a je príloh zistil, že sťažovateľ 28. januára 2004 na okresnom súde vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom tohto súdu a zároveň návrh

na odňatie veci konajúcemu súdu a na prikázanie veci inému súdu. Krajský súd uznesením sp. zn. 1 Nto 7/04 z 2. júna 2004 rozhodol tak, že „podľa § 25 ods. 1 Tr. por. vec vedenú na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 1 T 228/03 proti obv. Ottovi Dovjakovi pre trestný čin poškodzovania cudzích práv podľa § 209 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Okresnému súdu Kežmarok neodníma.“

Podľa § 25 ods. 1 Trestného poriadku môže byť z dôležitých dôvodov vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že základné právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom konaní garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť podľa § 30 ods. 1 Trestného poriadku, alebo z dôležitých dôvodov môže byť podľa § 25 ods. 1 Trestného poriadku vec prvostupňovému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Obsahom základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť vyhovieť návrhu samotného obžalovaného, ktorý podal návrh na odňatie veci príslušnému súdu a prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 25 Trestného poriadku z dôvodov pochybnosti o zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu (I. ÚS 73/97, I. ÚS 4/98, I. ÚS 27/98, II. ÚS 111/03).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom je chrániť občana pred takými zásahmi všeobecných súdov do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 13/01).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení práva sťažovateľa na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom súde, tak ako to tvrdil vo svojej sťažnosti.

Krajský súd v rámci výkonu svojej právomoci rozhodol o návrhu sťažovateľa na odňatie veci príslušnému súdu a prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 25 Trestného poriadku z dôvodov vylúčenia všetkých sudcov okresného súdu pre ich zaujatosť tak, že vec okresnému súdu neodňal.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Ústavný súd sa oboznámil s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 1 Nto 7/04 z 2. júna 2004 a zistil, že toto je náležité odôvodnené, nie je arbitrárne a vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu. Z jeho záveru vyplýva, že *„Aj keby krajský súd teoreticky pripustil, že u niektorých zo sudcov, ktorí vyslovili pochybnosti o svojej zaujatosti vo svojich vyjadreniach k podanému návrhu, by prípadne mohlo dôjsť k ich vylúčeniu z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci, ešte aj tu neexistuje dôležitý dôvod pre odňatie veci príslušnému súdu tak, ako ho vyžaduje ustanovenie § 25 ods. 1 Tr. por.“*

Na základe uvedeného ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, a preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2005